

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J.P. Geus

X. Ikkie, tikkie, to.

De ouderen, die altijd op Koedijk hebben gewoond, zullen het zich nog herinneren. Eind februari, begin maart kwamen schooljongens langs de deur en zongen:

*Ikkie, tikkie, to.
Boer mag ik een bossie stro?
Den mag je komme warreme
Al in je blote arreme
Al op het lage land
Daar wordt de boel verbrand
En as je den niet geve wil
Den zalle we et van je rove.*

Ze verzamelden dan alle mogelijke brandbare waar om daarvan op een avond een groot vuur te stoken. Voor gekregen geld werd petroleum gekocht en bij de schuitemaker werd om pekvaatjes gevraagd. Meestal voeren een paar van de grootste jongens met een schuit achter de huizen langs om zo het verkregene te transporteren. Het gebeurde doorgaans op woensdag- en zaterdagmiddag en de jongens waren er meerdere weken druk mee. Op het land van één van de vaders werd dan een brandstapel gemaakt.

Bij dit gebeuren waren over het algemeen meerdere groepen onafhankelijk van elkaar aan het verzamelen, om ieder een afzonderlijke brandstapel te maken. Natuurlijk was er ook wel eens ruzie tussen de elkaar beconcurrerende groepen. In enkele gevallen leidde de concurrentie tot fusie. Maar het kwam ook voor dat een groep, door onderlinge tweedracht, uit elkaar ging en dan liep de strijd soms hoog op als het reeds verzamelde moest worden gedeeld.

Een vaste datum om het vuur te branden was er niet. Volgens overlevering gebeurde dit tijdens de regering van koning Willem III op diens verjaardag (19 februari) maar na zijn overlijden gebeurde het meestal op een avond die daartoe geschikt werd geacht na afloop van de ophaal campagne. Men ging dan in het donker met één of meerdere schuiten naar het land waar de brandstapel lag. Boven op de stapel was meestal een oude stoel geplaatst met daarop een met stro gevulde pop. Met oud papier en droge krullen of houtwol werd het vuur dan aan de luwe kant aangestoken en na korte tijd brandde alles. De jongens hadden dan veel plezier door met half brandende takken in het rond te zwaaien, wat in het donker een mooi effect gaf. Op het laatst, als het vuur bijna uit was, werd er ook doorheen gelopen.

Het vorenstaande gebeurde te Koedijk tot omstreeks 1933. Het Ikkie, tikkie, to, in andere plaatsen ook wel "bekenen" genoemd, vond in vroeger jaren ook plaats te Bergen en Heiloo en wellicht op nog veel meer plaatsen.

De folkloristische literatuur vermeldt soortgelijke vreugdevuren ook op de waddeneilanden. Oorspronkelijk werden deze vuren ontstoken op de avond van Sint Pieter (22 februari). Dit zal ook te Koedijk het geval zijn geweest, want volgens de overlevering was er in het liedje destijds ook een regel: "Sinte Pieters Schoven".

Folkloristen zien in deze vuren een uitdrukking van vreugde wegens de naderende lente.